

Kronika obce Tržek, rok 2020

Předpokládali jsme - v naší obci, v naší zemi - že rok 2020 prožijeme zhruba stejně, jako roky minulé. Tedy ve zdraví, v rostoucí prosperitě, v bezpečí. Skutečnost však obrátila naše předpoklady a životy naruby. Zasáhla nás epidemie viru, který dostal název Sars-Cov-2, a pro který jsme začali užívat pojmenování Covid-19 nebo Korona. Virus se rozšířil z Číny, kde jeho začátky proběhly na přelomu listopadu a prosince 2019, naplno se epidemie rozhořela v polovině února 2020. Slavil se právě čínský nový rok, 5 miliónů lidí z města Wu-chanu, kde nákaza vypukla, vycestovalo na oslavy do okolí a světa. Nejvíce jich zamířilo do Itálie, která se stala evropským prvním zasaženým státem. Číslo nakaženosti a úmrtnosti byla vysoká, zrovna tak ve Španělsku, Francii, VB a USA (právě v Itálii to bylo až 25 tis nakažených denně a i více než 6 tis úmrtí denně). Virus napadá dýchací systém člověka, a může vyvolat až zápal plic, selhání srdce a ledvin, převážně u osob oslabených a starších. Ve většině ostatních případů má naštěstí mírný průběh. Do ČR byla nákaza zavlečena z Itálie, 1. případ koronaviru se objevil už 1. března. Vláda zareagovala rychle, 12. března vyhlásila nouzový stav, který zahrnoval uzavření obchodů, restaurací, škol všech stupňů, divadel a výstav, posílení práce z domova kde to bylo možné, omezení volného pohybu osob a nočního vycházení, shromažďování většího počtu osob, sportovní akce, svatby, pohřby, omezení neakutních výkonů v nemocnicích. Zavedla hygienická opatření – nošení roušek na veřejnosti a požadavek na desinfekci rukou ve všech veřejných prostorách i doma. Díky této rychlé reakci se podařilo první vlnu zvládnout s minimálními ztrátami životů. Naprostý lockdown neboli uzavření všeho v zemi také nenastal, základní infrastruktura – zemědělství a průmysl - fungovala. Katastrofálně byla postižena celá terciální sféra – kultura, cestovní ruch, doprava zájezdová pozemní a letecká, hostinské služby. Léto znamenalo oddych a uvolnění opatření. S blížícím se podzimem žádali epidemiologové znovu zavedení hygienických opatření, především opětovné nošení roušek. Vláda se však nyní nezachovala státnicky, ale populisticky – patrně vzhledem k blížícím se krajským a senátním volbám opatření nezavedla. 2. druhá vlna epidemie však v září skutečně začala, a rozhořela se naplno v říjnu, kdy čísla denně nakažených přesahovala 15 tisíc a denní úmrtnost číslo 150. Následná opatření situaci opět zlepšila, avšak jejich uvolnění na začátku prosince podle předpokladu vyústila do 3. vlny, která se stala tou nejsilnější v průběhu roku. 30. prosince padl rekord v denním počtu nakažených, bylo to 16. 939 osob. Do 31. prosince zemřelo v zemi na Koronavirus 11.711 osob a celkově se nakazilo přes 730 tisíc osob. Skutečná čísla budou pravděpodobně mnohem vyšší, protože lidé s lehčím průběhem ani testování nebyli.

Ztráty ekonomické a podnikatelské jsou zatím nevyčísitelné, schodek státního rozpočtu činí 367 miliard a je největší v historii.

Společensky a lidsky se dá říci, že virus zasáhl samotnou podstatu lidského chování – znemožnil kontakt, rozhovor, objetí. Učinil z normálního chování riziko, a z neobvyklých ochranných opatření běžnou věc, na kterou si pomalu začínáme navykat.

A jak se vše popsané výše dotklo naší obce? Především s velkou radostí můžeme říci, že v naší obci nikdo touto nemocí neonemocněl a nezemřel. V době vypuknutí epidemie se obec postarala o to, aby byli všichni občané ochráněni. Zařídila ušití roušek a jejich distribuci zdarma, zrovna tak desinfekčního prostředku na ruce. V této době byl totiž v celé republice roušek nedostatek, a lidé si vypomáhali navzájem a šili roušky doma. Tak jako všude, museli jsme se

i my omezit v sociálních kontaktech a zrušit některé akce obcí plánované. Uskutečnit se naštěstí podařilo alespoň tyto:

14. dubna karneval v prostorách Obecního úřadu. Úspěšný byl tak jako ten první, v maskách se sešlo 25 dětí i dospělých, kteří si všichni užili tance, soutěží i připraveného občerstvení.

22. srpna proběhlo namísto obvyklého červnového Dětského dne Loučení s prázdninami na hřišti u Hasičské zbrojnice. Na děti opět čekaly dovednostní soutěže, jízda na motokáře, zajímavé ceny a občerstvení. Spolu s dospělými si užily krásný den.

Ve stejný den, tedy 22. srpna se také uskutečnil odložený Turnaj v malé kopané na hřišti u dráhy.

29. srpna se konalo oblíbené posvícenské Sousedské posezení. Zahájeno bylo po několika desetiletích mší svatou v kapli Panny Marie, kterou sloužil probošt Zdeněk Mach z římsko-katolické farnosti Probošství Litomyšl. Této možnosti využilo asi 30 sousedů, kterýžto počet dalece převýšil kapacitu kapličky, takže jsme slavili tuto svátost vevnitř i venku pod širým nebem. Od 15 hodin pokračovalo posezení v obvyklém prostoru před Obecním úřadem. Občanům se nabízely výborné koláčky: část opět od paní Nováčkové z Dolního Újezda a nově i z Lifkovy pekárny v Chocni. K poslechu i tanci hrála skupina Omega a finančně bylo Tržecké posvícení podpořeno i Pardubickým krajem. Změnou v letošním roce bylo podávání občerstvení, celkově ho zajistil provozovatel Hospůdky z blízkých Horek pan Souček. S kvalitou jeho služeb i cenami jsme byli spokojeni a pochutnali jsme si na smažených kuřecích stehnech i grilované krkovičce. Sešlo se zhruba 120 občanů, rodinných příslušníků a přátel.

Ostatní oblíbené akce, např. Setkání občanů dříve narozených, Obecní výlet či Vánoční zpívání letos uskutečnit nebylo možné.

I přes ztíženou situaci pokračovaly opravy obecního majetku, investice v obci a plánování a příprava nových projektů:

- Realizován nátěr střechy kaple Panny Marie
- Zakoupení nového devítimístného dopravního automobilu značky Ford pro jednotku požární ochrany obce za celkovou cenu 997 163 Kč. Pro nákup jsme využili dotace ve výši 750 000 Kč.
- Za využití poskytnuté dotace Pardubického Kraje ve výši 25 000Kč pro jednotky SDH byla pořízena nová elektrocentrála za 41 880Kč.
- Zakoupení vzduchového olejového kompresoru a výkonného křovinořezu
- Pokračovaly práce na realizaci projektu 'Vodovod Tržek'. Nejdříve bylo v únoru dokončeno zpracování projektu firmou KIP spol. s r.o. Fakturu za projekt ve výši 263 780 Kč se podařilo z větší části 180 000 Kč uhradit z dotace poskytnuté z rozpočtových prostředků Pardubického kraje. V prosinci jsme pak obdrželi stavební povolení na výstavbu, na jehož základě jsme podepsali smlouvu o dílo s vítězem výběrového řízení, firmou Building Expert s.r.o.
- V září a říjnu bylo zrealizováno zastřešení víceúčelového kontejneru a zpevněné plochy před ním, zakázku provedla firma Petr Nechvíle z Benátek na základě nejlepší nabídnuté ceny. Následně byla stavba jako „Víceúčelový přístřešek“ v prosinci zkolaudována.
- Z dotace ve výši 138 445 Kč ze Státního fondu životního prostředí ČR na projekt: „Výsadba stromů v Obci Tržek“ bylo na podzim zasazeno 19 listnatých stromů, s jedlými

plody buď pro nás, nebo vhodnými pro drobné ptactvo. Zasazené stromy jsou krásné vzrostlé kusy o výšce min. 3m a stanou se ozdobou našeho veřejného prostoru.

- Obecní knihovna byla doplněna o nové knihy v celkové částce 4 000 Kč
- Byla vybudována zpevněná plocha pod stůl na stolní tenis na hřišti vedle Hasičské zbrojnice a zakoupen venkovní stůl na stolní tenis. Pro bezpečnost dětí zde byly instalovány ochranné sítě a proveden zdravotní řez 3 lip. Tento projekt stál 65 000 Kč a téměř polovinu jsme uhradili za pomoci dotace z MAS Litomyšlsko.
- Vzhledem k tomu, že v dnešní době se užívají k telefonické komunikaci osobní mobilní telefony, stal se veřejný telefonní automat, neboli telefonní budka, nevyužívanou a zbytečnou. Budka byla demontována a mizí tak v propadlišti technologických dějin.
- Byl schválen rozpočet obce na rok 2021, jako schodkový z důvodu plánované rekonstrukce vodovodu, která bude stát více než 5 milionů Kč (polovinu z této částky budeme financovat z dotace z Pardubického kraje). Schodek rozpočtu se pokryje z prostředků, které má obec uspořené z minulých let.
- Čekárna na zastávce autobusu naproti hospodě byla opravena, dostala novou střechu

Jaké nás v tomto roce provázelo počasí: po novém roce pokračovalo mírné a teplé období z loňského roku až do astronomického jara. Pak jakoby chtěla zima dohnat, co zameškala, začalo mrznout. Ještě do začátku dubna tady u nás byl v noci mráz do -8C, ale na Šumavě i -16C a 28. března jsme se dočkali první pořádné chumelenice. V dubnu jsme si mohli užívat postupného přibývání teplot s většinou slunečných dní, avšak odvrácenou stranou tohoto příjemného počasí bylo to, že nepršelo. Zemědělské sucho panovalo na 80% území, a na těch samých procentech byl i stav spodních vod – na 1 m² chybělo 850 l vody. To se změnilo v květnu a dalších měsících, kdy jsme se konečně dočkali vydatných dešťů, které zasytily vodní toky a krajinu. Naposledy takto pršelo v roce 2010. Na sousedním Chrudimsku a Poličsku vznikla několikrát za sebou povodeň. V Litomyšli 14. června byly zaplavené silnice a také zahrady záplavou z polí, která se pak korytem Loučné hnala k nám. Díky práci hasičů a dobrovolníků se podařilo udržet splav u Velké jímky průtočný a povodni z tohoto směru zabránit, ale dočkali jsme se jí, i když naštěstí mírné, z jiného směru: po 40 letech se stalo, že Borovec se zcela naplnil vodou z Kornického potoka a luk, přetékal přes silnici a voda se dostala i do sklepa obecního bytového domu. Ohrožena byla také Luka, kde pomohli s uvolněním jezu hasiči z Cerekvice. Následující prázdninové měsíce pak byly nejdeštivější od roku 2014 a také chladnější. Vysoký stav vody v Loučné během roku znemožnil plánovanou údržbu a nátěr lávky u č.p. 52 - musela být odložena na příští rok. A dokonce potok Fiala, několik posledních let téměř bez vody, měl celý rok koryto plné

Co se týče zemědělské úrody, půda byla občas tak podmáčená, že některé plodiny chytaly plísň, a nebylo možné je sklídit, například jahody, a později některé odrůdy brambor.

Věřili jsme, že by se celková nadílka vláhy mohla v zimních měsících přetavit v nadílku sněhovou, ale nestalo se tak, vysoké podzimní a zimní teploty přinesly pouze deště, i když už ne tak vydatné jako v první polovině roku. Mrznout začalo skutečně až v jeho závěru, Silvestr se rozloučil se starým rokem krásným slunečným a mrazivým dnem.

V tomto roce se do naší obce přistěhovali dva občané. Přírůstek narození jsme nezaznamenali, a ani žádné úmrtí.

Opět si přejeme vše nejlepší do dalšího roku již tradičním přáním Denisy Váňové s motivem kapličky Svatého Antonína Paduánského v Nedošínském háji (postavené Valdštejnů-Vartemberky v romantickém slohu při krajinářských parkových úpravách v roce 1809).